Join on Zoom

Regional Refugee Response for the Ukraine Situation

HUNGARY

REFUGEE COORDINATION FORUM – DISABILITY INCLUSION

UNHCR Ipoly, Budapest, June 2

Co-Hosted with: Department of Disability Inclusion (Ministry of Interior)

MINISTRY OF INTERIOR

AGENDA

Regional Refugee Response for the Ukraine Situation

INTRODUCTION and OPERATIONAL UPDATES	
PART 1 Local Landscape of Inclusion in Hungary	▪ **Needs and Vulnerabilities of refugees with disability in Hungary** ▪ **Response strategies on accessibility – Hungary:** -National Disability Program by Farago Andrea (Disability Officer, Disability Department/Ministry of Interior) -Disability Advisors Network at County Level by József Petrus (Family Support Service at Nyíregyháza Municipality) ▪ **Discussion**
PART 2 Recommendations on Mainstreaming Inclusion in the Refugee Response	▪ **Presentation of recommendations** from consultations with refugees, organizations of persons with disability, government departments and humanitarian stakeholders ▪ **Introduction of organizations of persons with disability** (MEOSZ, ÉFOÉSZ, SVOE, AOSZ, MVGYOSZ) ▪ **Discussion and exchange of best practices**
AoB	

OPERATIONAL UPDATES

Regional Refugee Response for the Ukraine Situation

- Service mapping

- Monitoring Framework:
- Q1 report + IA updates
- Q2 report – July 2023

- CP finalized

- MSNA

- Form finalized (May)
- Data collection (June)
- Data cleaning (July)
- Preliminary results (early Aug.)
- Analysis + final report (Sep)

Regional Refugee Response for the Ukraine Situation

PART 1 - LOCAL LANDSCAPE of DISABILITY INCLUSION in HUNGARY

- Needs and Vulnerabilities of Refugees with Disability in Hungary
- Response strategies on accessibility – Hungary
- Discussion

OVERVIEW OF DISABILITY-RELATED CHALLENGES and VULNERABILITIES OF REFUGEES in HUNGARY

Regional Refugee Response for the Ukraine Situation

Regional Protection Monitoring UNHCR – April 2023 (Poland, Slovakia, Moldova, Romania, Hungary)

- 12 % of the respondents reported **at least one household member** with a disability
- 39 % report **difficulties accessing healthcare**, predominantly due to long waiting times
- Less likely to have **access to long-term housing** and available accommodation is often not adapted to the needs of persons with disabilities.

Regional Refugee Response for the Ukraine Situation

OVERVIEW OF DISABILITY-RELATED CHALLENGES and VULNERABILITIES OF REFUGEES in HUNGARY

Regional Protection Monitoring UNHCR

- Significantly **lower employment rate** (21 %) of households with at least one person with disabilities as compared to other households (34 %) – indicates lack of work opportunities / possible caring responsibilities

- Households struggle to meet basic needs, 94 % have urgent needs – top priorities: Healthcare (65 %), material assistance (59 %) and food (39 %)

OVERVIEW OF DISABILITY-RELATED CHALLENGES and VULNERABILITIES OF REFUGEES in HUNGARY

Regional Refugee Response for the Ukraine Situation

Next Steps – data collection

- Protection Monitoring ongoing
- **Multi-Sector Needs Assessment**, including questions on needs of persons with disabilities – data available in September / October
- **Focus Group Discussions** planned for specific challenges on accessing humanitarian and public services

RESPONSE STRATEGIES in ACCESSIBILITY

Regional Refugee Response for the Ukraine Situation

- National Disability Program

  by Farago Andrea (Disability Officer, Disability Department/Ministry of Interior)

- Disability Advisors Network at County Level

  by József Petrus (Family Support Service at Nyíregyháza Municipality)

- Discussion

HOZZÁFÉRHETŐSÉG

Gondolatok, lépések, lehetőségek a fogyatékos emberek egyenlő esélyű hozzáférhetősége kapcsán

Faragóné Juhász Andrea
Belügyminisztérium
Fogyatékosságügyi Főosztály

- Miért kell beszélnünk a fogyatékosságról?

Akadálymentesség= rámpa?

- fizikai
- info-kommunikációs
- a fizikai és az info-kommunikációs akadálymentesség együttes megvalósítása a **komplex akadálymentesség**, azaz EGYENLŐ ESÉLYŰ HOZZÁFÉRÉS

Egyenlő esélyű hozzáférés:

- a szolgáltatás
- az épület
- az információ

(1998. évi XXVI. törvény 4.§)

- A fogyatékos személyek jogairól és esélyegyenlőségük biztosításáról szóló 1998. évi XXVI. törvény
- A Fogyatékossággal élő személyek jogairól szóló egyezmény és az ahhoz kapcsolódó Fakultatív Jegyzőkönyv kihirdetéséről szóló 2007. évi XCII. törvény
- A Országgyűlés 15/2015. (IV. 7.) OGY határozata az Országos Fogyatékosságügyi Programról, kapcsolódó intézkedési tervek

Az „ésszerű alkalmazkodás” az egyezmény szerint azokat „az elengedhetetlen és megfelelő módosításokat és változtatásokat jelenti, amelyek nem jelentenek aránytalan és indokolatlan terhet, és adott esetben szükségesek, hogy biztosítsák a fogyatékos személy alapvető emberi jogainak és szabadságának a mindenkit megillető, egyenlő mértékű élvezetét és gyakorlását

- Mit tehetünk?

- Semmit nem kell a fogyatékos emberek *helyett* megtenni. Abban kell segíteni, hogy a lehető legnagyobb önállósággal tudjanak cselekedni.

KÖSZÖNÖM A FIGYELMET!

A Fogyatékosságügyi tanácsadó szolgáltatás

Engedjék meg, hogy ebben a prezentációban röviden bemutassam Önöknek az ingyenes Fogyatékosságügyi tanácsadó szolgáltatást, mellyel segíthetünk fogyatékossággal élő személyeknek, hozzátartozóiknak és a velük foglalkozó intézményeknek, hivataloknak, szakembereknek.

Fogyatékosságügyi tanácsadó szolgáltatás

- A Fogyatékosságügyi tanácsadó szolgáltatás 2018. április 1-én indult országos szinten 22 helyszínen (megyeszékhelyeken és a fővárosban).
- 2022. január 1-től a Család- és Gyermekjóléti Központokba integrálódott a szolgáltatás.
- Egyablakos ügyintézés keretében oldja meg a fogyatékossággal kapcsolatos kérdéseket, problémákat.

Kik fordulhatnak segítségért a Fogyatékosságügyi tanácsadókhoz?

- Minden magánszemély (fogyatékossággal élő személy, hozzátartozó, szakember, érdeklődő stb.)
- Intézmények, szervezetek, hivatalok (állami, egyházi, civil stb.)
- Foglalkoztatók, munkáltatók.

Honnan vehetik igénybe a szolgáltatást?

Az ország egész területén megtalálhatóak vagyunk. A vármegyeszékhelyeken található Család- és Gyermekjóléti Központokban. A vármegyeszékhelyek mellett Szentesen és Sopronban is vannak tanácsadóink.

Kikhez fordulhatnak segítségért?

A magasan képzett Fogyatékosságügyi tanácsadók az ország 22 pontján személyesen, de az akadályozottság és távolság kiküszöbölésére telefonon és elektronikus módon (e-mail, Messenger, Facebook stb.) is segítséget nyújtanak.

Miben tudunk segíteni?

- ügyintézés támogatása (pénzbeli, természetbeni ellátásokra való jogosultsággal kapcsolatos segítségnyújtás)
- szociális szolgáltatások elérésének támogatása (támogató szolgálatok, nappali foglalkoztatók, bentlakásos intézmények stb. szolgáltatásaival kapcsolatos információnyújtás, segítség a szolgáltatások igénybevételében)
- oktatással, képzéssel kapcsolatos tanácsadás fogyatékossággal élő személyek (gyerek/felnőtt) részére
- foglalkoztatással, munkába történő elhelyezkedéssel kapcsolatos tanácsadás, közvetítés (munkavállalóknak és munkáltatóknak)

Miben tudunk segíteni?

- teljes körű akadálymentesítéssel kapcsolatos információnyújtás, tanácsadás (fizikai-, infokommunikációs akadálymentesítés)
- fogyatékossággal kapcsolatos szociális-, egészségügyi-, oktatási-érdekképviseleti szervezetek, intézmények elérhetőségeivel, szolgáltatásaival kapcsolatos információk átadása
- segédeszközök beszerzésével kapcsolatos segítségnyújtás
- klubfoglalkozások
- szemléletformáló, érzékenyítő előadások tartása
- kulturális, szabadidős lehetőségekkel kapcsolatos információk nyújtása
- minden fogyatékosságüggyel kapcsolatos egyéb probléma megoldása

Hogyan érheti el a szolgáltatást?

A fogyatékosságügyi tanácsadók a 22 Család- és Gyermekjóléti Központban érhetők el személyesen.

Egyéb elérhetőségeiket (telefon, e-mail) a központok elérhetőségein vagy az **efiportal.hu** oldalon találhatják meg.

Mikor veheti igénybe a szolgáltatást?

Munkaidőben az egyes központok nyitvatartási és ügyfélfogadási rendje szerint.

Személyes találkozóhoz időpontegyeztetés szükséges!

Amennyiben fogyatékossággal kapcsolatos kérdése, problémája van forduljon hozzánk bizalommal, segítünk!

Köszönöm a figyelmet!

Petrus József
Fogyatékosságügyi tanácsadó

30-371-8865
petrus.jozsef@nycsgyk.hu

PART 2: KEY RECOMMENDATIONS for MAINSTREAMING INCLUSION in the REFUGEE RESPONSE

Presentation of recommendations collected

Introduction of Organizations of Persons with Disability:

- **MEOSZ** (National Federation of Associations of People with Physical Disabilities) on Physical accessibility – Melinda Faragó
- **ÉFOÉSZ** (Hungarian Association for Persons with Intellectual Disability) on Easy-to-Read information – Anna Rosner
- **SVOE** (Hungarian Deafblind Association) Special need for blind and hearing impairment – Vera Babinszki
- **AOSZ** (National Association of Autistic People) Accessibility needs of autistic people - Anett Heim Horhi
- **MVGYOSZ** (Hungarian Federation of the Blind and Partially Sighted)

Discussion

Regional Refugee Response for the Ukraine Situation

KEY RECOMMENDATIONS – Draft for discussion

Regional Refugee Response for the Ukraine Situation

4 KEY AREAS

- Accessibility
- Partnership with organizations of persons with disability
- Organizational culture
- Data collection

Recommendations and insights are gathered from **various sources**:

- Consultations with refugees;
- OPD;
- WG / RCF partners and their monitoring activities;
- Government departments.

Regional Refugee Response for the Ukraine Situation

R1. ACCESSIBILITY to INFORMATION, SERVICES, FACILITIES

Accessibility: Access, on an equal basis with others, […] to information and communications, […], to […] facilities and services open or provided to the public, both in urban and in rural areas [Convention, art. 9]

- Consider different/alternative formats
- Use inclusive language
- Consider digital accessibility
- Personal assistance
- Flexible scheduling
- Make sure your physical spaces are accessible
- Plan for reasonable accommodations
- DRR and Contingency planning

R3. ORGANIZATIONAL CULTURE

Regional Refugee Response for the Ukraine Situation

To foster a culture that values diversity and inclusivity

- Staff capacity development: train/sensitize staff at all levels and promote disability awareness and open communication.
- HR/Attract and retain staff with disabilities to drive innovation/creativity and achieve positive outcomes for both the organization and the refugee community.
- Program/Evidence-based decisions (M&E, track progresses, identify gaps, etc.)

R4. DATA COLLECTION

Regional Refugee Response for the Ukraine Situation

Collecting data on refugees with disabilities through assessments, surveys, and other forms of community engagement like FGD, KII

- Disaggregated Data
- Disability-Inclusive Sampling
- Inclusive Survey Design
- Intersectionality and Multidimensional Approach
- Ethical Considerations

Regional Refugee Response for the Ukraine Situation

R2. PARTNERING with ORGANIZATIONS of PERSONS with DISABILITIES

Collaboration with OPD to:

- Access expertise / do no harm;
- Promote inclusivity / meaningful participation;
- Build trust;
- Enhance impact;
- Avail themselves of valuable feedback and resources / AAP.

MVGYOSZ

SVOE

MEOSZ
MOZGÁSKORLÁTOZOTTAK EGYESÜLETEINEK ORSZÁGOS SZÖVETSÉGE

sinosz
Siketek és Nagyothallók Országos Szövetsége

AOSZ

ÉFOÉSZ

AFÁZIA EGYESÜLET

Menekültügyi Koordinációs Fórum a fogyatékossággal élő emberekről

2023. június 2.

Regional Refugee Response for the Ukraine Situation

Napirend 1.

Bevezetés *(a fogyatékosság és az inklúzió fogalmának tisztázásával)* **és praktikus információk**

Első rész: A magyarországi helyi viszonyok a fogyatékossággal élő emberek inkúziójáról [1 óra]

2.1. A magyarországi fogyatákossággal élő menekültek szükségletei és sérülékenységei (10 perc +10 beszélgetés) (UNHCR - Lorenzo Leonelli)

2.2. Hozzáférhetőségre adott stratégiai válaszok: Hozzáférhetőség jog és nem lehetőség (30 perc)

1. Belügyminisztérium prezentációja a Nemzeti Fogyatékosságügyi Programról, különösképpen a hozzáférhetőségről - Fogyatékosságügyi Főosztály) - 15 perc
2. Fogyatékosságügyi tanácsadók megyei szinten: az egyenlő eséllyel hozzáférhető szolgáltatások hídja. Bevezető a családsegítők mellett működő kapcsolattartó pontok hálózatába[1] - Petrus József (15 perc)

Szünet (10 perc)

Napirend 2.

Második rész:Ajánlások és tanulságok a Menekültügyi Gyorsválaszba illeszthető inkúzóról [1 óra]

Előadás a legfontosabb tanulságokról és ajánlások: Semmit rólunk, nélkülünk!

Fogyatékosságügyi érdekédelmi szervezetek előadása hozzáférhetőségről (25 perc)

1. MVGYOSZ: Hozzáférhetőség és univerzális tervezés válsághelyzetekben
2. MEOSZ: Akadálymentesség –dr. Faragó Melinda
3. ÉFOÉSZ: Könnyen Érthető Kommunikáció (KÉK) – dr. Rosner Anna
4. SVOE: Siketvakok speciális szükségletei – dr. Babinszki Vera
5. AOSZ: Autista emberek hozzáférhetőségi igényei – Heim-Horhi Anett

Ajánlások megbeszélése (30 perc)

3. Semmit rólunk, nélkülünk!

Fogyatékosságügyi érdekvédelmi szervezetek előadása hozzáférhetőségről

Regional Refugee Response for the Ukraine Situation

MVGYOSZ:

HOZZÁFÉRHETŐSÉG

Információ

- Lehet épített környezet akadálymentesítéséről szóló szolgáltatás, új épületek egyetemes tervezéséhez, meglévőek akadálymentesítéséhez.
- Távszem szolgáltatás távoli segítségnyújtás látássérült személyek számára okostelefon kameráján keresztül, hogy mikor? Bármikor. Bármilyen helyzetben
- Szükségletek: előzetes információ hozzáférhetősége, személyi kísérés, és köztes tájékoztatás elérhetősége offline és online szabványoknak megfelelve
- Szolgáltatás: szemléletformálás tréningek és foglalkozások formájában.

Kapcsolat

- MVGYOSZ.hu
- Facebook, youtube, tiktok,
- Logó
- Mottó: együtt formáljuk élhetőbbé a világot

FIZIKAI AKADÁLYMENTESSÉG

MEOSZ
Mozgáskorlátozottak Egyesületeinek Országos Szövetsége

Regional Refugee Response for the Ukraine Situation

Akadálymentesség, egyenlő esélyű hozzáférés, észszerű alkalmazkodás

Akadálymentes fizikai környezet

A fogyatékossággal élő ember számára

- *Önállóan* elérhető (veszély esetén önállóan elhagyható)
- Kényelmesen, biztonságosan, könnyen használható
- A nyújtott közszolgáltatás egyenlő eséllyel igénybe vehető (egyenlő esélyű hozzáférés)

Észszerű alkalmazkodás

- Elengedhetetlen és megfelelő módosítások
- Kiegészíti az akadálymentesítést
- Egyéni igényt elégít ki
- Előre nem meghatározható
- Korlátja: nem jelenthet aránytalan vagy indokolatlan terhet

Az egyenlő esélyű hozzáférés szabályozási háttere; akadálymentesítési felmérőrendszer

Szabályozási háttér

- Jogszabályok (pl. CRPD, Fot., Étv. OTÉK,), szabványok (pl. MSZ EN 17210:2021)
- Nem teljesítése diszkrimináció (Ebktv.)
- Személyi hatály: Magyarország területén tartózkodó természetes személyek
- Kikényszeríthető (közigazgatási eljárás, per)
- A jogsértés szankcionálható

Akadálymentesítési felmérőrendszer (online)

- Laikusok számára készült
- Egyszerűen felmérhető az akadálymentesség

Jó és rossz példák az akadálymentesítésre

Akadálymentesítésre vonatkozó online kérdőív (kapaszkodók) 1.

Regional Refugee Response for the Ukraine Situation

Akadálymentesítésre vonatkozó online kérdőív (kapaszkodók) 2.

Milyen eszközök szükségesek hozzá?

1

felmérő űrlap/mappa

2

útmutató

3

4

szinteződléc

mérőszalag (távmérő)

ÉFOÉSZ
KÖNNYEN ÉRTHETŐ KOMMUNIKÁCIÓ (KÉK)

A KÉK jelentősége - Az információ hatalom!

Ha megkapjuk és megértjük a fontos információkat,

képessé válunk arra, hogy

- döntéseket hozzunk

- önállóan éljünk

A KÉK jelentősége - Az információ hatalom! (2)

- a társadalom teljesjogú tagjai legyünk
- önérvényesítővé váljunk.
- Kik az önérvényesítők?

A KÉK legfontosabb írásbeli szabályai

- A szabályokat 9 európai ország szakemberei

és önérvényesítői dolgozták ki.

- Ne használjunk bonyolult szavakat.

- Az idegen szavak jelentését magyarázzuk meg.

A KÉK legfontosabb írásbeli szabályai (2)

- Rövid mondatokat írjunk.

- Az új mondatokat új sorba írjuk.

Nagy méretű, betűtalp nélküli betűvel írjunk.

Például: Arial 14.

A KÉK legfontosabb írásbeli szabályai (3)

- A megértés támogatásához

használhatunk képeket vagy rajzokat.

- Érintettek bevonása az írásba, ellenőrzésbe:

így lesz biztos az érthetőség.

AOSZ – Autisták Országos Szövetsége

Honlap: https://specialissegitseg.aosz.hu/

E-mail: autisticrefugees@esoember.hu
(magyar, angol, ukrán nyelven)

Viber: 003620/4015126 vagy 00361/3541073

Autizmusban érintett személyek speciális szükségletei

- Ukrajnából érkező menekült személyek számára
  - Ukrán nyelvű honlap: https://specialissegitseg.aosz.hu/
  - Kapcsolat a Minisztériumi együttműködés keretében kijelölt kormányhivatali kapcsolattartókkal
  - Együttműködés szakemberekkel
  - Vizuális segítségek ukrán nyelven
  - Tájékoztató anyagok ukrán nyelven
  - Időtöltés támogatása, a strukturálatlan szabadidő kitöltésének támogatása az átmeneti helyzetben (vidéki AOSZ Info-Pont irodákban - https://infobazis.aosz.hu/aosz-szolgaltatas/aosz-info-pontok)

- Magyar nyelvű szolgáltatások
  - https://infobazis.aosz.hu/kategoria/aosz-szolgaltatas
  - Hasznos szolgáltatások: AOSZ kártya, DATA

SVOE

SIKETVAKOK SPECIÁLIS SZÜKSÉGLETEI

Kísérés

- Ha a menekülttáborban azt észlelik, hogy valakinél a hallással és a látással egyidejűleg probléma van, mit lehet tenni?
- Első lépés: vegyék fel a kapcsolatot a svoe-vel, a jelnyelvi tolmácsszolgálattal. Segítünk a további lépésekben: jelnyelv, jogi segítségnyújtás, elemi rehabilitáció.
- info@siketvak.hu
- svoe@jtsz.hu

Jelnyelv

- Külföldi állampolgár részére nem tisztázott, hogy ki fizeti a tolmács költséget, ki jogosult a megrendelésre = nem egyértelműek a jogszabályok.
- A jelnyelvi törvényben garantált, hogy minden megyei jeltolmács szolgálatnál kell lennie olyan tolmácsnak, aki a siketvakok számára spec. kommunikációs rendszereken is tud tolmácsolni.
- Ha tartósan ott kell lennie a menekült táborban, elemi rehabilitációt lehet kérni, tisztázni kell, hogy milyen feltételekkel vehetnek részt rajta a külföldi állampolgárok.

Regional Refugee Response for the Ukraine Situation

THANK YOU

Lorenzo Leonelli, Snr. Interagency Coordination Officer, Leonelli@unhcr.org